

V-2
091

AFSCHRIFT van een verslag over vermoorde personen in October 1945
in de omgeving van Pekalongan.

Mevr. Matullessya, Ambonese, voorheen wonende op de suikerfabriek te Djatibarang verklaart, dat op 11 October 17 personen (Europeanen, Ambonnesen, Menadonezen, en Chinezen), bijna allen employé's van bovengenoemde fabriek, zijn vermoord (Ook namen worden opgegeven).

Hoofddader dezer moorden is Soepono, ex-heiho, wonende te Djatibarang Kidoel. Na de moord moest de bevolking de lijken aanschpuwen, waarop ze, op een grobak geladen, weggevoerd werden naar de Chin. begraafplaats. Tijdens het vervoer stonden Soepono met zijn mes in de hand op de lijken, terwijl de schoolkinderen voor de wagen liepen te zingen, dat de overwinning was behaald. De lijken zijn begraven achter op de begraafplaats dicht bij de kali.

Genoemde 17 personen waren te 14.00 uur opgehaald en hun werd verteld dat zij in de fabriek verzameld zouden worden: om 15.00 uur werden echter hun woningen gerampokt door fabrieksarbeiders. Te 13.00 uur zijn hun vrouwen en kinderen opgehaald en naar de gevangenis te Brebes gebracht, waar alle bezittingen door de cipier werden afgenomen onder de belofte ze in de kluis te bewaren. Na drie dagen eiste Soepono, dat deze personen teruggebracht moesten worden naar de fabriek. Hun bezittingen werden echter niet teruggegeven. De bevolking stond hen op te wachten bij de halte. Te 24.30 uur kwam Soepono vertellen, dat ze de volgende dag naar de pestbarak in de sawah zouden worden overgebracht. Ook verklaarde hij, dat ze de avond tevoren vermoord zouden zijn geworden, de kuilen gegraven waren, maar hij niet tot doden was overgegaan, daar hij baby's hoorde huilen (er waren totaal 35 volwassenen en kinderen). Wegens de slechte toestand in de barak is later een ander slecht huis gebruikt aan de weg naar Sangang, bij de varkensfokkerij. Hier zijn zij 6 dagen opgesloten geweest.

De 4de dag kwam Soepono met nog een andere man om een meisje (Lea van Erp), wier vader vermoord was en wier moeder (Indonesische) volgens mededeling zwaar ziek lag, op te halen. Hij wilde haar trouwen, wat de bevolking verhinderde, aangezien haar vader Nederlander was. Toen de bevolking Lea en haar moeder wilde vermoorden, zijn zij de sawah ingevlucht en ontkomen.

De Ass.wedana (welke goed was) van Djatibarang vluchtte naar Pekalongan daar men hem wilde vermoorden. Hoofd werd toen Soepono.

De 7de dag kwam een politie-agent om inlichtingen en te 16.00 uur aarveerde een afdeling politie, welke hen naar Tegal bracht. Hier ondervonden ze overlast van de bewakers (T.K.R.), welke hen sloegen en vertelden, dat van hun mannen saté zou worden gemaakt. Hun voeding bestond uit 3 theekopjes rijst per dag. Per dag stierven in dit kamp 2 a 3 personen aan dysenterie, waaraan de Ind.dokter Moerad (gehuwd met een Duitse) niets mocht doen. In dit kamp werden zij 5 maanden vastgezet, daarna twee weken in een ander kamp, waar de voeding beter was (twee doktoren zonden geld daarvoor).

Vervolgens werden zij overgebracht naar Pekalongan, waar zij per dag f.1.50 Jap.courant (later f.0.10 Rep.courant) en 1 kopje rijst ontvingen. Na Maart 1947 is dit stopgezet en werden zij weer onderhouden door genoemde doktoren. Door de Rep.regering is nooit enige steun verleend, ook niet na een schriftelijke verzoek van de Ass.Wedana van Djatibarang.

Volgens zelfde verklaring te Bantjaratna 10 personen vermoord in dezelfde tijd.

En te Slawi 15 met name genoemden en nog vele anderen.

De moord te Slawi had als volgt plaats: de mensen zijn om 12.00 uur uit hun woning gehaald en om 18.30 uur vermoord. Allen moesten aan de wand van de gegraven kuil gaan staan en toezien, hoe de slachtoffers een voor een in de kuil, geworpen werden en daarna werden doorstoken met bamboe roentjings. De baby's werden omhoog geworpen en opgevangen op een bamboe roentjing

3